

สรุปข้อเสนอแนะจากการประชุมสัมมนาทบทวนนโยบาย (Retreat)
ของสภามหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ครั้งที่ ๒
วันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๕
ณ โรงแรมดุสิตธานี พัทยา จังหวัดชลบุรี

๑. การพลิกโฉมมหาวิทยาลัย Reinventing University มหาวิทยาลัยต้องเร่งปรับตัวโดยเร็วจาก Trend ที่เห็นการเขียนแผนยังไม่เป็นไปตามเป้าหมาย เพราะไม่สะท้อนการเปลี่ยนแปลงของประเทศไทย การ Reinventing University ได้แก่

๑) มหาวิทยาลัยกลุ่มที่ ๓ กลุ่มพัฒนาชุมชนท้องถิ่นหรือชุมชนอื่น สมรรถนะของบัณฑิตต้องเน้น Outcome Based Education บัณฑิตลงมือทำเป็นและตรงกับความต้องการของปัญหาของประเทศ

๒) เน้นความเป็นนานาชาติ มีบทบาทเครือข่ายนานาชาติให้ชาวต่างชาติมาเรียนเพื่อให้เกิดการยอมรับคุณภาพในระดับสากล มีใบรับรองครุภาษาอังกฤษ มีบทบาทของการเรียนรู้เกิดองค์ความรู้ใหม่ตลอดเวลา มีบทบาทการแก้ไขปัญหาประเทศ การสร้างองค์ความรู้ใหม่ของประเทศไทย

๓) เน้นการพลิกฟื้น พลิกโฉมเพื่อประเทศไทย เมื่อทำงานวิจัยและบริการวิชาการต้องมุ่งเป้าไปสู่การแก้ไขปัญหาท้องถิ่น และแก้ไขปัญหาวิชาชีพ เมื่ออาจารย์ทำงานวิชาการที่มีประโยชน์ให้นักศึกษาเข้าไปมีส่วนร่วมจากการเรียนรู้ปัญหาและวิธีการแก้ปัญหาจากการทำงานวิจัยร่วมกับอาจารย์ เน้นการประเมินผลตอบแทนทางสังคม Social Return on Investment (SROI)

๔) เน้นการทำงานเป็นเครือข่าย โดยหาพันธมิตรจากภาคอุตสาหกรรมหรือหน่วยงานภายนอกที่เก่ง เชิญมาเป็นวิทยากร อาจารย์พิเศษ เพื่อให้ความรู้จะทำให้บัณฑิตเก่ง

๒. ประเด็นสำคัญในการพัฒนาเชิงวิชาการ ต้องมีผลลัพธ์ที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม เป็นที่ยอมรับของสังคมที่เกี่ยวข้อง

๑) การพัฒนาหลักสูตร พบว่าการเขียน Pain Point ยังไม่ตอบโจทย์วิชาชีพอุตสาหกรรม

๒) การพิจารณาหลักสูตร ขาดการสร้างจุดเด่นของหลักสูตรอย่างเป็นรูปธรรม ขาดการสร้าง ความแตกต่าง ควรมีกลไกให้ทุกคณะทำหลักสูตรได้อย่างเป็นรูปธรรม ก่อนทำต้องรู้ Pain Point รู้คู่แข่ง มีจุดโดดเด่น สร้างความแตกต่าง

๓) Demand Driven แบ่งออกเป็น ๒ ประเภทคือ ประเภทที่มองเห็นความสำคัญชัดเจน โดยเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาพิจารณา Demand ของประเทศ และประเภทที่มองไม่เห็น ต้องมีการกระตุ้น จึงเกิด Demand ขึ้นมาด้วยวิธีการบางอย่าง เพื่อสร้างสิ่งที่เปลี่ยนแปลงในอนาคต

๔) การเขียนสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับอนาคตต้องตรงกับความต้องการของนายจ้าง ลูกจ้าง และมีความชัดเจน ควรสร้างหน่วยงานสนับสนุนในการเขียนสมรรถนะให้กับคณะ และบูรณาการในการเขียนสมรรถนะร่วมกัน

๓. กระบวนการหลัก ที่จะทำให้บรรลุเป้าหมาย

๑) การหาผู้เรียนที่ใช่ การสร้างบัณฑิตที่ใช่ โดยเริ่มจากสมรรถนะของผู้เรียนที่พึงประสงค์ และหาผู้เรียนที่มีสมรรถนะที่เหมาะสมจากนักเรียนในโรงเรียนมัธยม หากกระบวนการทดสอบ คัดเลือก หรือสะท้อนถึงสมรรถนะที่เกิดขึ้นในอนาคต

๒) ผู้สอนต้องใช่ สอนให้นักศึกษาคิดเป็นทำเป็น จบแล้วต้องทำงานได้ มีศักยภาพต่อยอดได้ โดยหาผู้รู้ในระดับประเทศมาสอนและอาจารย์ร่วมเรียนรู้ไปพร้อมกับนักศึกษา

๓) กระบวนการเรียนรู้ที่ใช่ เพื่อให้แน่ใจว่ากระบวนการเรียนรู้ต้องเกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพผล เรียนรู้กระบวนการเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่นำไปสู่การแก้ไขปัญหา ต้องรู้ว่ากระบวนการนี้อยู่ในส่วนของหลักสูตร เพื่อบูรณาการว่าสิ่งใดมีแล้วไม่ต้องมีมากเกินไป

๔. การนำเรื่อง Objective Key Result (OKR) มาใช้ให้มากขึ้น ซึ่งจะมีกลไกสนับสนุนเพื่อช่วยแก้ปัญหาการทำงาน ผู้เรียนสามารถเรียนในภาคเรียนใดก็ได้สามารถเก็บหน่วยกิตได้ทั้งหมด เรียนได้โดยไม่ปิดภาคเรียน ผู้เรียนสามารถสำเร็จการศึกษาได้ภายในระยะเวลา ๓ ปี

๕. การหารายได้โดยตั้ง Holding Company มหาวิทยาลัยถือหุ้นใน Holding Company เพื่อจัดตั้งหน่วยงานสนับสนุนการเปลี่ยนแปลง

๖. การเขียนสมรรถนะคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้ชัดเจน เพื่อออกแบบกระบวนการ Mapping ให้ได้ว่าการบูรณาการหลักควรอยู่ในส่วนใดของหลักสูตรทั้งในและนอกห้องเรียน

๗. การศึกษาความต้องการของตลาดว่าต้องการบุคลากรอย่างไรเพื่อตอบโจทย์ความต้องการของประเทศ หลักสูตรที่มีสาขาเดียวอาจไม่ประสบความสำเร็จ ควรมีการควรวม ระดับปริญญาตรี ๒ ปริญญา เรียน ๔ ปี การเรียนภาษาต้องเรียนรู้วัฒนธรรม พื้นฐานอนาคตเป็นพื้นฐานสำคัญในการปฏิบัติงาน

๘. การพัฒนาอาจารย์ในหลักสูตรที่มีผู้เรียนน้อยให้ไปสอนในหลักสูตรที่มีผู้เรียนมาก พัฒนาความรู้ของอาจารย์ที่มีผู้เรียนน้อยไปเปิดหลักสูตรใหม่แบบบูรณาการ หรือเปิดหลักสูตรระยะสั้น การทำงานวิจัยกับงานบริการวิชาการไปด้วยกัน ทำการท่องเที่ยวเป็นทุนวิจัย โดยมีศิลปะดนตรีเป็นฐานรากที่สำคัญ พัฒนาคนให้มี EQ ตีขึ้นโดยใช้ศิลปะดนตรี

๙. คณะครุศาสตร์ควรเป็นผู้นำในการหานักศึกษาให้กับทุกคณะในเชิงรุก โดยมีเครือข่ายศิษย์เก่า ครูแนะแนวจากโรงเรียนต่าง ๆ

๑๐. การมีหลักสูตรที่ตอบโจทย์ความต้องการของผู้เรียน นักศึกษาระดับปริญญาตรีควรมีการเรียนข้ามคณะได้

๑๑. การดำเนินการเรื่อง Ranking University และการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว สำนักงานสีเขียว

๑๒. การพัฒนาวิชาการ บุคคลที่มีความสำคัญทำให้การพัฒนาวิชาเกิดการเปลี่ยนแปลงไป มี ๔ กลุ่ม ได้แก่ ผู้บริหาร อาจารย์ นักศึกษา ฝ่ายสนับสนุน ต้องประสานงานกันอย่างดีที่สุด โดยมีปัจจัยสำคัญ คือ การมีทัศนคติที่เปิดกว้าง ปรับตัว ยอมรับการเปลี่ยนแปลง ความแตกต่าง เป็นผู้ให้ มีบุคลิกภาพที่ดี มีความรู้รวมถึงการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกัน มีความสามัคคี มีความเคารพในความแตกต่าง มีการทำงานร่วมกันช่วยเหลือกัน มีเป้าหมายเดียวกัน จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปสู่เป้าหมายที่ดีกว่า

๑๓. การพัฒนาวิชาการ เกี่ยวข้องกับหลักสูตร มาตรฐาน จึงจำเป็นต้องยึดมาตรฐานที่เป็นกฎหมาย หลักการ ทั้งนี้ยังไม่เห็นการเปลี่ยนแปลงของหลักสูตรมากนัก เช่น ๕๐ ห้องเรียน ๕๐ สถานประกอบการ ทำงานครึ่งวันมาเรียนครึ่งวัน อาจารย์เข้าไปศึกษาดูงานในโรงงาน เป็นต้น

๑๔. สิ่งสำคัญในการพัฒนาวิชาการภายใต้กฎกระทรวงคือเรื่องความร่วมมือหรือเครือข่าย โดยสร้างความร่วมมือระหว่างรัฐกับรัฐ มหาวิทยาลัยกับมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกับองค์กรรัฐอื่น ส่วนความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยกับองค์กรเอกชนทำแล้วแต่ยังไม่เห็นเป็นรูปธรรม

๑๕. การพัฒนาหลักสูตรไม่ใช่เพียงองค์กรภายในเท่านั้น ควรเป็นองค์กรภายนอกและอย่างน้อยในภูมิภาคอาเซียน ซึ่งความร่วมมือระหว่างประเทศจะช่วยให้มหาวิทยาลัยมีความเจริญก้าวหน้าในด้านต่างประเทศ

๑๖. การเปิดอบรมหลักสูตรระยะสั้นให้มากขึ้น โดยเก็บค่าอบรมไม่มากนัก เช่น การใช้แอปพลิเคชันในมือถือ การพูดภาษาอังกฤษให้ชัดเจน การใช้คำควบกล้ำ อาจเริ่มโดยการอบรมอาจารย์ของมหาวิทยาลัยก่อน ทุกคนสามารถคิดโครงการเพื่อให้บริการวิชาการแก่สังคมแก่นักศึกษาและบุคคลภายนอก

๑๗. แนวทางพัฒนาเชิงวิชาการจะต้องทำงานร่วมกัน ต้องใช้กระบวนการคิดที่เป็นระบบ มองรอบข้างอย่างรอบคอบ ทำงานร่วมกันให้ตรงกับเป้าหมายของมหาวิทยาลัยที่กำหนดไว้ เพื่อให้ได้ผลของความคิดและนำผลของความคิดไปปฏิบัติเป็นรูปธรรม

๑๘. จุดเด่นของมหาวิทยาลัย คือ ในอดีต มบส. อยู่ในแวดวงวิทยาลัยครู มีผู้เรียนอันดับ ๑ ของจังหวัดมาเรียนและกลับไปเป็นบุคลากรสำคัญของประเทศ และมีคนเป็นอธิการบดีหลายมหาวิทยาลัย

๑๙. มหาวิทยาลัยต้องมีเป้าหมายที่ชัดเจน หลักสูตรจะดีเพียงใดแต่อาจไม่ตรงใจของนักศึกษา ดังนั้นจึงควรผลิตหลักสูตรให้ตรงใจของนักศึกษา

๒๐. กระบวนการศึกษา ควรมีกระบวนการเรียนรู้บุคคลและสังคม เน้นคุณธรรมจริยธรรมของคนในชาติ มีกระบวนการเรียนรู้การเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรม ซึ่งเป็นผลจากประสบการณ์ที่ได้รับจากการอบรมสั่งสอน มีกระบวนการบริหารจัดการวิชาการเพื่อสร้างความแข็งแกร่ง และมีกระบวนการหาทุนเพื่อหารายได้

๒๑. การมีการคิดเชิงระบบ คิดต่อยอด คิดนอกกรอบ นำบริบททางการศึกษา สังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ เทคโนโลยี นวัตกรรมมาพัฒนามหาวิทยาลัยอย่างมีคุณภาพ

๒๒. หลักสูตรสหวิทยาการในต่างประเทศ หลายมหาวิทยาลัยเป็นหลักสูตรยอดนิยม ในระยะ ๑๐ ปีที่ผ่านมา มหาวิทยาลัย Top ๑๐ ก็มีหลักสูตรสหวิทยาการ เช่น มีอาจารย์ที่ได้รับรางวัลโนเบลมาสอน ดังนั้นคณะต่าง ๆ ควรนำหลักสูตรมาบูรณาการร่วมกัน

๒๓. การจัดทำหลักสูตร Non degree และสร้างกลไกให้ขับเคลื่อนอย่างรวดเร็ว มีผู้รับผิดชอบ มีแผนดำเนินการ มีการหางบประมาณในการสร้างวิชาการและ Brand ให้เกิดขึ้น ทุกหลักสูตรมีหน้าที่ปรับการเรียนการสอนภายในไว้สำหรับอนาคต มาตรฐานคือหลักสูตรที่ยังไม่ปรับต้องรับผิดชอบร่วมกัน กำกับมาตรฐานด้วย Outcome Based Learning นำอาจารย์จากภายนอกมาร่วมสอน ร้อยละ ๘๐

๒๔. การรื้อฟื้นโรงเรียนฝึกหัดครู และมีการจัดอบรมให้กับหน่วยงาน อปท. ของประเทศ วางรากฐาน R&D เป็นแหล่งงบประมาณ

๒๕. การทำงานร่วมกัน ผนึกกำลังทำงานเป็นทีม เพื่อให้เกิดความคล่องตัว และรวดเร็ว บริหารงานแบบโครงการ นำความถนัดเชี่ยวชาญด้านวิชาการมาสอดแทรกกับการทำงานเพื่อให้เห็น Business Model สร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนในการทำงานและหาเงิน โดยมีอาจารย์เป็นต้นแบบในการหารายได้ นำนักศึกษาเข้ามาเรียนรู้ และพัฒนาทุกด้านให้ อปท. ทั่วประเทศ
